

bruik, dat we ervan maken) rekenden tot het WEZEN van den mensch,

en indien zij dan tevens zouden beweren, dat het wezen van den mensch niet tot de gemeene gratie behoort,

dan zouden zij het natuurlijk licht niet tot de gemeene gratie rekenen.

Wat zou Kalamazoo met die menschen moeten doen?

De kwestie is niet geheel onbelangrijk. Prof. Hepp heeft in zijn dissertatie beweerd, dat de mensch, afgedacht van alle wedergeboorte, door een algemeene Geestesgetuigenis verzekerd wordt van onderscheiden groepen centrale waarheden (!):

een eerste groep, rakende Gods wezen,

een tweede groep, die den mensch tot gemeen object heeft,

een derde groep, betreffende de wereld buiten den mensch.

Een algemeen geloof ontstaat z.i. daardoor, waarin de mensch met zijn toestemming niet achter kan blijven.

Sterke bundels natuurlijk licht, zou men zoo zeggen; en inderdaad, het is meer, dan ondergeteekende aandurft. Veeleer meer. Heel wat anders ook.

Maar dat doet niet ter zake. We zouden „Kalamazoo” willen vragen: hoe wilt gij nu staan tegenover prof. Hepp? In deze zelfde dissertatie zegt hij nadrukkelijk: de consciëntie is oensdeels gave van Gods algemeene genade; anderdeels te rekenen tot de straf.

Waarom, zie ik goed, de „gunstige gezindheid” (Kalamazoo, punt 1), die God jegens alle menschen heet te hebben, in het gedrag komt: Gods gezindheid is één, simplex, „zonder samenstelling” is God.

Maar dat is nog alles niet.

Ook punt 2 van Kalamazoo, rakende het natuurlijk licht, schijnt mij door prof. Hepp te zijn bezwaard met probleem, waar men zoo maar niet uit komt, allermint op een synode. In zijn dissertatie stelt hij de vraag, of de zekerheid, die z.i. vrucht is van het algemeene Geestesgetuigenis, waaraan hij gelooft, en dat van de genoemde groepen centrale waarheden verzekering geeft, nu tot 's menschen wezen behoort, ja, dan neen.

Op die vraag antwoordt dr. Hepp: ja. „De zekerheid behoort ten diepste tot 's menschen wezen, niet tot zijn natuur.” (203.) „De zekerheid aangaande de centrale waarheden kan den mensch onder geen enkel omstandigheid ontvallen.” (204.)

Nu wil ook dr. Hepp in zijn dissertatie vasthouden aan de onderscheiding tusschen „wezen” en „natuur” van den mensch. „De zonde verkantert wel de natuur van den mensch, maar zij moet van zijn wezen afblijven.” (203.) 's Menschen wezen bleef z.i. verschoond van den invloed der zonde. Wilt nu de zekerheid behoort tot 's menschen wezen, is ze ook niet door de zonde aangetast.

Vandaar dan ook, dat prof. Hepp niet weten wil van de stelling, dat de „vele en sterke elementen van zekerheid”, die in de „menschelijke samenleving”, „nog bewaard zijn gebleven”, zouden te danken zijn aan de gemeene gratie.

Letterlijk schrijft hij (202/3):

„Deze bewijsovervoering heeft veel aantrekkelijks. Zij schijnt volkomen te sluiten. Toch dient ze als onjuist bestreden. Ging ze op, zoo zou er uit moeten volgen, dat daar, waar de zonde door geen algemeene genade getemperd wordt, de meest volstrekte onzekerheid heerscht. Het tegendeel is echter waar. De duivelen hebben aan de gratia communis (gemeene gratie, K. S.) geen deel. Niettemin wordt er bij hen een zeker weten gevonden. Zij gelooven, dat er een God is en zij sidderen. En de evangeliën spreken er van, hoe zij van het Zoonchap van Christus innig overtuigd waren. Dat geldt voor de demonen niet alleen. Ook voor hen, die onherboren gestorven zijn, nam alle gemeene gratie een einde. Maar wat de Schrift ons van hen openbaart, noopt er ons toe een volledige zekerheid bij hen aan te nemen.”

Nu is het volkomen duidelijk, dat hiermee het probleem nog maar halverwege is gesteld. Het is n.l. de groote vraag wat de mensch nu verder met dit natuurlijk licht doet, hoe hij in zijn reflexieve denken werkt met de hem geschafte zekerheid.

M.a.w. wat de Leerregels verstaan onder het „natuurlijk licht” beslaat breder terrein, dan wat hier door prof. Hepp werd aangeduid onder het algemeene Geestesgetuigenis.

Maar dat valt er toch ook onder. En de daardoor gegeven zekerheid is bij hem geen vrucht van gemeene gratie.

Zou dan de synode van Kalamazoo wel voorzichtig hebben gehandeld, door zonder nadere onderscheiding de kwestie van het natuurlijk licht te rubriceren onder de gemeene gratie?

Wij gelooven het niet.

Er zit evenwel nog meer vast aan de kwestie. Daarop hopen we een volgende maal in te gaan.

K. S.

1) Voor onze nieuwe abonnees, worde nog even eraan herinnerd, dat de G. Hoeksma terwille van een meeningverschil nopens de „gemeene gratie” buiten de Chr. Kerk van Amerika is komen te staan. De synode van Kalamazoo (1927) nam enkele uitspraken (de „drie punten”) aan, waarmee hij zich niet kon vereenigen.

2) Maar 't wordt dan wel tijd: de meeste jongelui zullen de kwestie niet meer volgen.

FACTIEVORMING — 66K IN DEN JONGELINGSBOND?

Evenals verleden jaar komen ook in deze lente in enkele bladen weer berichten over en waarschuwingen tegen factievorming in onze kerken voor. De indruk wordt gewekt, dat er in de Gereformeerde volksgroep duistere zielen zijn, die sluw en ondergronds partijen vormen en samen „konkelen”, om zich zoo van de „macht” meester te maken.

Natuurlijk worden geen namen genoemd en geen feiten openbaar gemaakt! Uit liefde voor het Koninkrijk Gods en de Kerk van Jesus Christus waarschuwt men alleen „in het algemeen”.

Ik geloof, dat er geen doeltreffender middel is uit te denken om inderdaad partijen te kweken dan dit geschrijf. De lezers van de bladen, waarin dit soort stukjes staan, weten wel zoo ongeveer wat en wie

hun hoofdredacteur bedoelt en isoleeren zich innerlijk (en soms ook uiterlijk) van hen, aan wie deze boosaardige plannen worden ten laste gelegd. En zoo worden inderdaad partijen gevormd — maar juist aan den kant tegenovergesteld aan dien, welken men als partijzuchtig doodverft! De partijen jager wordt, ondanks zichzelf, partijvormer.

Wie werkelijk partijvorming wil voorkomen, wie dus werkelijk kerklied wil zijn in den vollen zin, die moet anders handelen. Hij zal het vanzelf anders doen. Hij zal zich rechtstreeks moeten wenden tot die broeders, die hij van zulke dingen verdenkt. En indien hij feiten weet en heeft gecontroleerd, die brengen ter plaatse, waar het behoort.

Nu is in de laatste dagen het gerucht van partijvorming ook al weer opgedoken in verband met de verkiezingen, gehouden op den jongsten Bondsdag der Geref. Jongelingsverenigingen. Ook in die verkiezingen en daarachter zou zich het onzure monster der partijvorming hebben vertoond. En men beijvert zich het dood te slaan. Niet omdat ik daar als candidaat zelf min of meer bij betrokken ben, maar omdat ik met de feiten op de hoogte ben, wil ik er een en ander over schrijven.

Reeds in vorige jaren hebben verscheidene verenigingen mij gevraagd mij als candidaat voor het Bondsbestuur beschikbaar te willen stellen, of hadden mij reeds, zonder mij te vragen, gecandidateerd. Steeds heb ik toen geweigerd.

Niet omdat ik het stellen van kandidaten door de verenigingen óók tegenover zittende functionarissen zou afkeuren. Integendeel: ik ben vast overtuigd, dat krachtens den bizonderen, eigen aard der verenigingen dit recht-tot-candidateeren mag en moet gebruikt worden. De verenigingen hebben inderdaad zelf te beslissen wie haar Bond besturen zullen. Voor een krachtig, spontaan, enthousiast verenigings- en bondsleven is het hebben en gebruiken van dit recht gebiedend noodzakelijk. En welke functionaris zich beleedigd of gekwetst zou voelen indien men tegenover hem iemand anders candidaat stelde, bewijst reeds daarmee een belangrijke, noodzakelijke eigenschap voor een Jeugdleider niet te bezitten.

Neen, dat ik een candidatuur weigerde, vond zijn oorzaak in de vrees, dat in de ietwat geladen atmosfeer der vorige jaren het aanvaarden van een candidatuur ongetwijfeld als partijvorming enz. zou worden misduid.

Verleden jaar b.v. werd het gerucht van partijvorming en geheim konkelen en stoken in verband met de candidaatstellingen voor den Bond, reeds lang vóór den Bondsdag rondgestrooid. Gelukkig werd toen onmiddellijk een onderzoek bij de „verdachten” ingesteld en toen bleek, dat die menschen van de geheele zaak geen letter wisten!

Het Bondsbestuur is met een en ander op de hoogte.

Dit jaar zou een „heuseche” vacature in het Bondsbestuur komen, omdat Mr H. Bijleveld aftrad en zich niet meer herkiesbaar stelde.

dat beide voor geen herhaling vatbaar zijn?

Maar een alles afdoend bewijs voor de wetmatigheid van het eenmalige van Christus' verlossingsdaden, die ook op de hemelvaart van toepassing is, vinden wij in het betoog van den brief aan de Hebreërs, hoofdstuk 9. Hier wordt de parallel tusschen de Oud-Testamentische bedeeft der schaduwen en de Nieuw-Testamentische der vervulling in Christus, die het thema van dezen heelen brief vormt, doorgetrokken in een vergelijking van den offerdienst, zooals deze in tabernakel en tempel door de priesters werd gepleegd met den offerdienst van den Hoogepriester der verworven goederen. En wat is nu het kenmerkende van dien Oud-Testamentischen offerdienst? Dit, dat heel deze dienst zijn armoede manifesteerde in zijn absolute ongenoegzaamheid. En dat ongenoegzame bleek vooral hieruit, dat de offeranden tot in het oneindige toe moesten herhaald worden. Niet één enkel offer was voldoende; nauwelijks was de rook van het éne offer in de lucht verdwenen, of een nieuw offer moest worden ontstoken; en zoo werd het één aanhoudende stroom van offerbloed en nooit sprak God: het is genoeg. Want het bloed van stieren en bokken is ongenoegzaam om ook maar één zonde te bedekken. Daarom riep al dat bloed om een ander offer, en toen dat bloed eenmaal gevloeid had, zeide God: het is genoeg! dit offer behoeft nimmer herhaald te worden!

En nu plaatst de schrijver dat genoegzame van het éne offer van Christus voortdurend tegenover het ongenoegzame van al die schaduwachtige offeranden.

De vergelijking wordt toegespitst in de laatste verzen, 24—28. Deze hoofdwaarheid wil de schrijver bij zijn lezers inhameren: al wat Christus éénmaal gedaan heeft, door één enkele daad, heeft kracht en waarde voor de eeuwigheid! Het is de eeuwigheidswaarde van iets, dat in den tijd geschied is. Zooals ons menschenleven maar één keer geleefd wordt, maar vruchten draagt voor de eeuwigheid en de mensch bezig is zich door zijn daden een eeuwig loon te verzamelen, zoo draagt ook Christus' werk het loon der eeuwigheid in zich. „Gelijk het den menschen gezet is éénmaal te sterven en daarna het oordeel”, dat is de tijd in

POPULAIR-WETEN — SCHADDELUKE SCHETSEN

Waar was Jezus tusschen „graf en hemel”?

II.

Hoe vaak voor Jezus op ten hemel?

De hypothese van een „herhaalde hemelvaart” van Christus, wijl Deze terstond op den dag Zijner opstanding de eerste schrede op den weg der verhoogen zou hebben laten volgen door een tweeden ontzagwekkenden „sprong” omhoog en door Zijn hemelvaart terstond zou zijn voortgegaan van den eersten tot den tweeden „trap” Zijner verhoogen, maar dan telkenmale op Zijn schreden zou zijn teruggekeerd, om de aarde en den kring der Zijnen met een kort bezoek te frequenteren, moet als een onhoudbare misvatting worden losgelaten voor wie buigen wil voor de klemmende openbaring van het onloochenbare karakter van Gods werkmethode in het verlossingswerk van Christus, n.l. dat Zijn groote heilswerken niet worden herhaald. Dit is één der grondbepalingen van de wet, volgens welke het gebouw van Gods heil in Christus is opgetrokken. Alles wat Christus gedaan heeft ter verlossing, heeft Hij slechts éénmaal gedaan en was dan zóó goddelijk algenoegzaam en absoluut afdoende, dat Hij nooit ook maar even op Zijn schreden behoefde terug te keeren, om nog iets aan het eenmaal volbrachte te veranderen of aan te vullen. Elk werkstuk, dat uit Zijn Middelaarshanden kwam, was altijd ten hoogste „af” en ontving het loon van de goedkeuring des Vaders. Nooit behoefde Hij iets „over te doen”, nooit vroeg eenige arbeid revisie of correctie. Daarom is „herhaling” van eenig werk of onderdeel ten eenenmale met de volkomenheid van Zijn arbeid onverenigbaar. Alles wat Christus ter verlossing gedaan heeft, was „eenmalig”. Christus is éénmaal geboren; de tijd, wanneer en de plaats waar dit feit geschied is, is nog aan te wijzen: te Bethlehém in de dagen van Augustus. Christus heeft éénmaal geleefd op aarde, den tijd van een kort menschenleven, drie en dertig jaren in het land Palestina. Hij heeft éénmaal geleden,

het was onder Pontius Pilatus. Hij is éénmaal gestorven, het was op den heuvel Golgotha. Hij is éénmaal opgestaan, het was in Jozefs hof. Hij is ook éénmaal ten hemel gevaren: op den Olijfberg bij Jeruzalem. En Hij zal éénmaal wederkomen, de tijd en de plaats zijn door God bepaald.

Deze eenmaligheid der heilsfeiten is zoo stringent, dat de Schrift ze vaak naast elkaar noemt als een successie van gloriëdaden. Een bekend voorbeeld daarvan is de „serie” verlossingswerken, opgesomd door Paulus in Filippienzen 2. Menschwording, lijden, sterven, kruisdood, opstanding, hemelvaart, wederkomst worden daar in één adem genoemd als één keten des heils. Soms ook worden slechts enkele van deze daden naast elkaar gezet en met elkaar in verband gebracht, waarbij dan het karakter van het „eenmalige” van de gelijksoortige feiten wel duidelijk in het oog springt. Zoo zet Jezus Zelf Zijn hemelvaart in verband met Zijn komst op aarde in Zijn gesprek met Nicodemus. „Niemand is opgevaren in den hemel dan die uit den hemel nedergelaten is, namelijk de Zoon des menschen die in den hemel is” (Joh. 3:13). Uit deze woorden van den Heiland blijkt, dat we wel zeer voorzichtig moeten zijn met onze conclusies, die we uit werkwoordstijden zouden willen trekken. De Heiland wijst Nicodemus erop, dat niemand over hemelse dingen kan spreken als Hij, daar Hij uit den hemel nedergedaald is, en nu grijpt Hij vooruit op de hemelvaart door over Zichzelf te spreken als de Opgevarene (perfectum!), terwijl deze hemelvaart nog in het verre verschiet lag! In een enkelen zin wordt hier Christus' komen en gaan, van en naar den hemel samengevat; en door de juxtapositie van menschwording, hemelvaart en, volgens enkele handschriften, ook Zijn zijn in den hemel, blijkt wel duidelijk, dat elk dezer feiten maar éénmaal heeft plaats gehad. Datzelfde zien wij ook in Efeze 4:9 en 10, waar nederdaling ter aarde en opvaart ten hemel als gelijkwaardige daden naast elkander worden gezet: „Het: Hij is opgevaren, echter wat is het anders dan dat Hij ook is nedergedaald naar de lagere deelen der aarde? De Nedergedaalde Zelf is ook de Opgevarene boven alle de hemelen.” (K. V. Greijdanus). Als dan de hemelvaart een gelijkwaardig feit is als de menschwording, is het dan niet duidelijk,

Ond
waren
Nu
gecanc
een ve
aanvas
niet ca
En a
van d
teekem
gevoeg
Voo
wat vo
Volg
bestun
vacat
het
tweeta
aangeb
didates
candid
Bonds
alleen
Ook
bestun
gaderi
dit tw
zoud
Toer
hadder
klaring
de
m
be
wa
tij
di
pr
be
di
ni
va
m
he
27
va
nu
tre
pu
da
be
be
di
op
ho
U
de
st

verba
waard
„alzo
veler
krach
Christ
oorde
Deze
toegep
wed
met
priest
tabern
en de
den,
„maar
maakt
dat is
der b
bloed,
d o m
hebb
kan n
zegt G
Een
wij hi
hebb
hemel
Gods
skènè
hemel
gaan
hemel
lijk w
een é
het kr
in ver
is niet
gema
ware,
versch
noch
opoffe
heilige
Hij d
der w
eindin